BIBLIOTECA MARCEL·LÍ DOMINGO
Recull de premsa local i comarcal

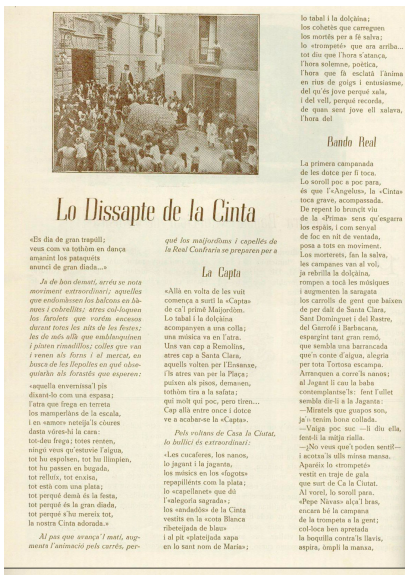

Lo Dissapte de la Cinta

«Es dia de gran trapúl;
veus com va totihóm en dança
amaninit los patiquetis
anunci de gran diada...»

*Ja de hun demati, arréu se nota
moviment extraordinari; aquelles
que endutxinsen los balcons en hàmaes i cobrellits; atres col·loquen
los farolets que vorlan encessos
durant totes les alts de les feires;
les de més allà que emblanquinen
i pinten rimadillos; colles que van
i venen als forns i al mercat, en
busca de les llepolles en qué obsequiarho als forastés que esperen:*

«aquella envernissa'l pis
dixant-lo com una espasa;
l'atra que frega en terreta
los mamperlans de la escala,
i en «amor» natreija la coures
dasta vóres-hi la cara:
tot-dos fregs; totes renten,
ningú veus qu'estiveje l'aigua,
tot hu espolsen, tot hu llimpien,
tot hu passen en bugada,
tot rellux, tot exaixa,
tot está com una plata;
tot perqué demá és la festa,
tot perqué és la gran diada,
tot perqué s'hu mereix tot,
la nostra Cinta adorada.»

Al pas que avança l'matí, augmenta l'animació pels carrés, per-

lo tabal i la dolçaina;
los cohetés que carreguen
los mortés per a fé salva;
lo «trompetés» que ara arriba...
tot diu que l'hora s'atança,
l'hora solemne, poética,
l'hora que la escluá l'anima
en rius de goigs i entusiasme,
del qu'és jove perqué xala,
i del vell, perqué recorda,
de quan sent jove ell xalava,
l'hora del

Bando Real

La primera campanada
de les dotze per fi toca.
Lo soroll poc a poc para,
és que l'«Angelosa», la «Cinta»
toca grave, acompassada.
De repent lo brunçit viu
de la «Prima» sens qu'esgarra
los espáls, i com senyal
de foc en nit de ventada,
posa a tots en moviment.
Los morterets, fan la salva,
les campanes van al vol,
ja rebellia la dolçaina,
rompen a tocá les músiques
i augmenten la saragata
los carrolls de gent que baixen
de per dalt de Santa Clara,
Sanz Dominguet i del Rastre,
del Garrofá i Barbacana,
esparglint tant gran remó,
que sembla una barrancada
que's conte d'aigua, alegria
per tota Tortosa escampa.
Arranquen a corre'ls nanos;
al Jagant li can la baba
contemplantse'ls: fent l'ullet
sembla diri-li a la Jaganta:
—Mireles que guapos son,
ja'n tenim bona collada.
—Valga poc soc —li diu ella,
fentli la mália fiallla.
—¿No veus que'l poden sentí?—
i acotxa'ls ulls mirsa mansa.
Apareix lo «trompetés»
vestit en traje de gala
que surt de Ca la Ciutat.
Al vorel, lo soroll para,
«Pepe Navass» alça'l bras,
encara hi la campana
de la trompeta a la gent;
col-loca ben apretada
la bequilla contra'ls llavis,
aspira, ómpli la mansa,

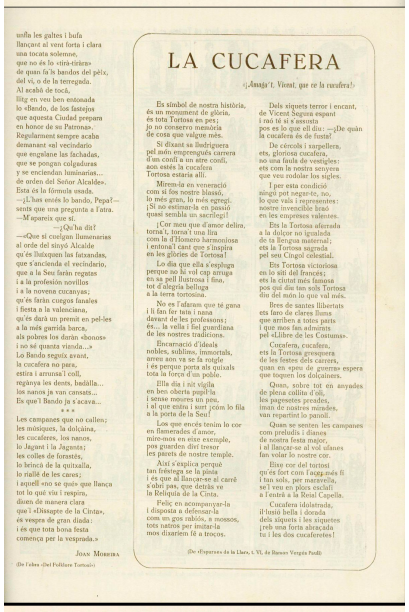

LA CUCAFERA

«¡Amaja't, Vicent, que ve la cucafera!»

Es símbol de nostra história,
és un monument de glória,
és tota Tortosa en pes;
Jo no conserve memória
de cosa que valgue més.

Si dixant sa llledrigera
pel món engrenguès carrera
d'un cantó a un atre cantó,
aon estés la cucafera
Tortosa estaria allí.

Mirem-la en veneració
com si fos nostre blasó,
lo més gran, lo més egregi.
¡Si no estimar-la en passió
quasi semble un sacrilegi!

¡Cor meu que d'amor delira,
torna't, torna't una lira
com la d'Homero harmoniosa
i entona't cant que s'inspira
en les glóries de Tortosa!

Lo dia que ella s'esplugn
perque no hi vol cap arruga
en sa pell llustrosa i fina,
tot d'alegria belluga
a la terra tortosina.

No es l'atraran que té gana
i ll fan fer tuin i nana
davant de les professons;
és... la vella i fel guardiana
de les nostres tradicions.

Encarnació d'ideals
nobles, sublims, immortals,
arreu aon va se fa ratgle
i és perque porta als quinals
tota la força d'un poble.

Ella dia i nit vigila
en ben oberta pupil·la
i sense moures un pas,
i al que entra i surt ¡com lo fila
a la porta de la Seu!

Los que encés tenim lo cor
en flamerades d'amor,
mirem-nos en este exemple,
pos guarden dins tresor
les parets de nostre temple.

Així s'explica perqué
tan feliatga se la pinta
i és que al llançar-se al carré
s'abri pas, que detrás ve
la Relíquia de la Cinta.

Feliç en acompanyar-la
i disposta a defensar-la
com un gos rabiós, a nossos,
tots natrés per insultar-la
mos disarlem fé a trocos.

Dels xiquets terror i encant,
de Vicent Segura espant
i raó té si s'assusta
pos es lo que ell diu: —¿De quán
la cucafera és de fusta!

De cércole i sarpellera,
ets, gloriosa cucafera,
no una fauia de vestigles:
ets com la nostra senyera
que veu rodolar los sigles.

I per esta condició
ningú pot negar-te, no,
lo que vals i representes:
nostre invencible bras
en les cuquines valentes.

Ets la Tortosa aferrada
a la dolçor no igualada
de la llengua maternal;
ets la Tortosa sagrada
pel seu Cingol celestial.

Ets Tortosa victoriosa
en lo sitl del francés;
ets la ciutat més famosa
pos qui diu tan sols Tortosa
diu del món lo que val més.

Bres de santes llibertats
ets faro de clares llums
que arriben a totes pats
i que mos fan admirats
pel «Llibre de les Costums».

Cucafera, cucafera,
ets la Tortosa grenguera
de les festes dels carrers,
quan en «pro de guerra» espera
que toquen los dolçainers.

Quan, sobre tot en anyades
de plena collita d'oli,
les pagueses prenden,
imatn de nostres mirades,
van repartint lo paroll.

Quan se senten les campanes
com preludis i dianes
de nostra festa major,
i al llançar-se al vol ufanes
fan volar lo nostre cor.

Eixe cor del tortosí
qu'és fort com l'acer, més fi
i tan sols, per maravella,
se'l veu en plors esclatt
a l'entrá a la Reial Capella.

Cucafera idolatrada,
d'ivori bella i dorada
dels xiquets i les xiquetes
¡rebi una forta abraçada
tu i les dos cucaferetes!

Procesión de Ntra. Sra. de la Cinta que se hace en Tortosa el 2.º domingo de Octubre de cada año. 15

Font: biblioteca.tortosa.cat